

WOJEWODA
WARMIŃSKO-MAZURSKI

Olsztyn, 22 września 2021 r.

PS-VI.431.2.9.2021.AB

**Szanowny Pan
Dariusz Michalczyk
Dyrektor Domu dla Dzieci
Towarzystwa Nasz Dom Nr 3
ul. Piaskowa 8B/2 i Oś. Nikutowo 44
11-700 Mrągowo**

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Działając na podstawie upoważnienia Wojewody Warmińsko-Mazurskiego nr FK-IV.0030.402.2021 z 11 sierpnia 2021 r. /**akta kontroli str. 1-2/** zespół inspektorów Wydziału Polityki Społecznej Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie w składzie:

1. Agnieszka Brzozowska – główny specjalista, kierująca zespołem,
 2. Katarzyna Henryka Stefanowska – główny specjalista,
- przeprowadził kontrolę problemową w trybie zwykłym w Domu dla Dzieci Towarzystwa Nasz Dom Nr 1 w Mrągowie. Czynności kontrolne rozpoczęto w dniu 25 sierpnia 2021 r. i zakończono 27 sierpnia 2021 r.

Zakresem przedmiotowym kontroli objęto zgodność zatrudniania pracowników placówki opiekuńczo-wychowawczej z wymaganymi kwalifikacjami w świetle przepisów:

- ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. 2020, poz. 821 ze zm.) – zwanej dalej ustawą lub ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej,
- rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 grudnia 2011 roku w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej (Dz. U. Nr 292, poz. 1720).

W wystąpieniu pokontrolnym użyto następujących skrótów:

1. Placówka/ Dom/ Jednostka/ kontrolowana Jednostka – co oznacza: Dom dla Dzieci Towarzystwa Nasz Dom Nr 1 w Mrągowie,
2. Dyrektor - co oznacza: Dyrektora Domu dla Dzieci Towarzystwa Nasz Dom Nr 1 w Mrągowie, pana Dariusza Michalczyka,
3. pracownicy pedagogiczni/ kadra pedagogiczna – co oznacza: wychowawców oraz specjalistów zatrudnionych w Placówce do pracy z dziećmi i rodziną, o których mowa w art. 98 ustawy,
4. pracownicy niepedagogiczni – co oznacza: osoby zatrudnione do obsługi i administracji, o których mowa w art. 99 ust. 5 ustawy,

5. Regulamin Placówki/Regulamin – co oznacza: *Regulamin Domu dla Dzieci Towarzystwa Nasz Dom Nr 1 w Mrągowie na Osiedlu Nikutowo 44 oraz przy ul. Piaskowej 8B/2 w Mrągowie.*

Kontrola obejmowała okres od 1 stycznia 2020 r. do dnia jej zakończenia. Fakt jej przeprowadzenia odnotowano w rejestrze prowadzonym przez Placówkę pod poz. 36. Czynności kontrolne przeprowadzono w obecności pana Dariusza Michalczyka. Ustaleń dokonano w oparciu o rozmowy przeprowadzone z wychowankami, wychowawcami i pracownikiem socjalnym, analizę akt osobowych pracowników oraz wyjaśnienia i informacje przekazane przez Dyrektora.

Działalność Placówki w zakresie objętym kontrolą ocenia się **pozytywnie z nieprawidłowością.**

U S T A L E N I A K O N T R O L I

1. Zasady działania i organizacji Placówki

Kontrolowana Jednostka jest niepubliczną placówką opiekuńczo-wychowawczą typu socjalizacyjnego, prowadzoną przez Towarzystwo Nasz Dom w Warszawie, na zlecenie Powiatu Mrągowskiego, przeznaczoną dla 14 wychowanków. W okresie objętym kontrolą Placówka działała w oparciu o:

- *Statut Domu dla Dzieci Towarzystwa Nasz Dom Nr 1 w Mrągowie z dnia 1 marca 2020 r. /akta kontroli str. 3-6/,*
- *Regulamin Domu dla Dzieci Towarzystwa Nasz Dom Nr 1 w Mrągowie na Osiedlu Nikutowo 44 oraz przy ul. Piaskowej 8B/2 w Mrągowie z dnia 1 marca 2020 r. /akta kontroli str. 7-24/.*

Ww. dokumenty określały szczegółową organizację, zakres działania i funkcjonowania Placówki. Kontrolujący nie wnieśli uwag do powyższych dokumentów

W Regulaminie w rozdziale II opisano organizację Domu, zaś w rozdziale IV pt. *Pracownicy*, wskazano osoby sprawujące opiekę i wychowanie oraz współpracujące z wychowawcami. Szczegółowy zakres obowiązków kadry pedagogicznej kontrolowanej Jednostki ujmowany był w zakresach czynności **/akta kontroli str. 25-28/.**

Ponadto ustalono, iż kwestie pracownicze ujęte zostały w *Regulaminie Pracy* oraz dokumencie pn. *Rekrutacja i awans zawodowy wychowawców Domów dla Dzieci Towarzystwa Nasz Dom* **/akta kontroli str. 29-55/.** Z uwagi na stan pandemiczny wprowadzono także *Regulamin pracy zdalnej w Domach dla Dzieci Towarzystwa Nasz Dom w Mrągowie* **/akta kontroli str. 56-61/.**

Zgodnie z przedłożonym do akt kontroli wyciągiem z ewidencji **/akta kontroli str. 62-64/**, w dniu rozpoczęcia czynności kontrolnych w Domu było umieszczonych 14 wychowanków, z czego czworo przebywało poza Placówką tj. troje było urlopowanych, jeden zaś przebywał w sanatorium.

2. Zgodność zatrudnienia pracowników Placówki z wymaganymi kwalifikacjami

Stan zatrudnienia i kwalifikacje pracowników kontrolowanej Jednostki, sprawdzono na podstawie analizy teczek osobowych pracowników Placówki, przedłożonych kontrolującemu, oraz informacji przekazanych przez Dyrektora.

Zgodnie z informacją, stanowiącą **akta kontroli str. 65-71**, w okresie podlegającym kontroli, Jednostką kierował Dyrektor, zatrudniony w wymiarze 1 etatu. Ponadto na stanowiskach pedagogicznych na umowę o pracę zatrudniano łącznie jedenaście osób, tj.:

- pracownika socjalnego – w wymiarze 1 etatu,
- psychologa – na podstawie umowy o współpracę,
- wychowawców stażystów – pięć osób, łącznie w wymiarze 5 etatów,
- młodszego wychowawcę – dwie osoby, łącznie w wymiarze 2 etatów (w tym jedna osoba, pełniąca funkcję lidera),
- starszych wychowawców – dwie osoby, łącznie w wymiarze 2 etatów.

Ponadto dwie osoby pracowały na umowę zlecenie i wykonywały zadania wychowawców. Czas pracy ww. osób dostosowywany był do potrzeb wychowanków.

Ustawa wskazuje wymogi kwalifikacyjne, które muszą spełniać osoby pracujące z dziećmi w placówce opiekuńczo-wychowawczej. Analiza dokumentacji przedłożonej kontrolującym wykazała, iż pracownicy pedagogiczni, poza jednym z wychowawców, który był zatrudniony w Placówce na umowę zlecenie, spełniali wymogi kwalifikacyjne określone w art. 98 ust. 1 ustawy tj. posiadali odpowiednie wykształcenie.

Wskazać należy, iż zgodnie z wyżej wskazanym przepisem, osoba pracująca z dziećmi w placówce opiekuńczo-wychowawczej na stanowisku wychowawcy winna posiadać wykształcenie wyższe:

- na kierunku pedagogika, pedagogika specjalna, psychologia, praca socjalna, nauki o rodzinie lub na innym kierunku, którego program obejmuje resocjalizację, pracę socjalną, pedagogikę opiekuńczo-wychowawczą, albo
- na dowolnym kierunku, uzupełnione studiami podyplomowymi w zakresie psychologii, pedagogiki, nauk o rodzinie lub resocjalizacji.

Ustalono, iż w przypadku wychowawcy, o którym mowa powyżej, zatrudnianego w Jednostce w na umowę zlecenie, wymóg ten nie został spełniony. Posiadał on bowiem tytuł zawodowy magistra sztuki na kierunku edukacja artystyczna w zakresie sztuk plastycznych. Ukończył także studia podyplomowe w zakresie przygotowania pedagogicznego /akta kontroli str. 72-75/, które nadają uprawnienia pedagogiczne i przygotowują do wykonywania zawodu nauczyciela, zgodnie z art. 9 ust. 1 pkt. 1 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. Karta Nauczyciela (Dz. U z 2019 poz. 2215 ze zm.). Dyrektor w pisemnych wyjaśnieniach wskazał, iż osoba, o której mowa powyżej, została zatrudniona z uwagi na „*nieprecyzyjność zapisów ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej*” /**akta kontroli str. 76-77/**. Z powyższych wyjaśnień wynika, iż przyczyną nieprawidłowości była niewłaściwa interpretacja obowiązujących przepisów. Trudno było jednoznacznie stwierdzić, czy wskazana nieprawidłowość miała wpływ na zakres i sposób realizacji zadań przez wychowawcę.

Stwierdzono, iż na stanowiskach pracowników niepedagogicznych zatrudniano łącznie dwie osoby /**akta kontroli str. 78/**, tj.:

- sekretarza – w wymiarze 1 etatu,
- główną księgową – w wymiarze 1 etatu.

Dyrektor spełniał wymogi kwalifikacyjne przewidziane dla osób kierujących placówką opiekuńczo-wychowawczą, określone w art. 97 ust. 3 ustawy tj. posiadał odpowiednie wykształcenie, co najmniej 3-letni staż pracy w instytucji zajmującej się pracą z dziećmi lub rodziną, a także aktualne zaświadczenia lekarskie potwierdzające, że jest zdolny do kierowania placówką opiekuńczo-wychowawczą.

W aktach osobowych znajdowała się także dokumentacja potwierdzająca spełnianie przez Dyrektora oraz pracowników pedagogicznych wymogów określonych, w przypadku Dyrektora w art. 97 ust. 3 pkt 3-5 ustawy, a w przypadku pracowników pedagogicznych w art. 98 ust. 3 pkt 1-3 ustawy, tj., informacje w zakresie czy dana osoba:

- nie jest i nie była pozbawiona władzy rodzicielskiej oraz władza rodzicielska nie jest jej zawieszona ani ograniczona,
- wypełnia obowiązek alimentacyjny – w przypadku, gdy taki obowiązek w stosunku do niej wynika z tytułu egzekucyjnego,
- nie była skazana prawomocnym wyrokiem za umyślne przestępstwo lub umyślne przestępstwo skarbowe.

Pracownicy niepedagogiczni spełniali obowiązek wynikający z art. 98 ust. 3 pkt 4 ustawy tj. posiadali aktualne zaświadczenia lekarskie, potwierdzające, że są zdolni do pracy w placówce opiekuńczo-wychowawczej. W trakcie czynności kontrolnych stwierdzono brak potwierdzenia spełniania przez ww. osoby warunków określonych w art. 98 ust. 3 pkt 3 ustawy, tj. informacji, że nie byli skazani prawomocnym wyrokiem sądu za umyślne przestępstwo lub umyślne przestępstwo skarbowe. Oświadczenia ww. osób zostały przedłożone zespołowi inspektorów podczas przeprowadzania czynności kontrolnych, tj. w dniu 27 sierpnia br.

Mając na uwadze powyższe, kontrolujący odstąpili od wydania zalecenia w omawianym obszarze. W bieżącym instruktażu wskazano Dyrektorowi na konieczność weryfikacji spełniania przez pracowników niepedagogicznych wyżej wskazanego wymogu.

Ustalono, że w okresie podlegającym kontroli wobec żadnego pracownika kontrolowanej Jednostki nie wszczęto postępowania karnego o umyślne przestępstwo ścigane z oskarżenia publicznego.

3. Zapewnienie zatrudnionym pracownikom prawa do korzystania z poradnictwa, które ma na celu zachowanie i wzmocnienie ich kompetencji oraz przeciwdziałanie zjawisku wypalenia zawodowego oraz udział pracowników w szkoleniach podwyższających lub wzmacniających ich kompetencje zawodowe

Zgodnie z art. 98 ust. 4 ustawy, osoby pracujące z dziećmi w placówce opiekuńczo-wychowawczej, mają prawo do korzystania z poradnictwa, które ma na celu zachowanie i wzmocnienie ich kompetencji oraz przeciwdziałanie zjawisku wypalenia zawodowego.

Z informacji przekazanej przez Dyrektora, stanowiącej **akta kontroli str. 79-80** wynika, iż w kontrolowanej Jednostce powyższy zapis ustawy był realizowany poprzez:

- możliwość spotkania wychowawcy z psychologiem Domów dla Dzieci Towarzystwa Nasz Dom i odbycia superwizji,
- cotygodniowych spotkań Dyrektora z liderami oraz lidera z zespołem wychowawczym (mających na celu nie tylko omówienie spraw wychowawczych i organizacyjnych, ale także wspieranie się pracowników oraz dbałość o dobrą atmosferę w zespole liderów jak i w zespołach wychowawczych), które w okresie pandemicznym odbywały się online,
- możliwość udziału wychowawców w szkoleniach i warsztatach dotyczących profilaktyki wypalenia zawodowego,
- wynagradzanie wyróżniających się pracowników, (po zasięgnięciu opinii lidera) nagrodą Dyrektora,

- dostosowywanie grafików pracy do potrzeb wychowawców (organizowanie pracy wychowawców w ten sposób, aby co jakiś czas mieli kilka dni wolnego w celu dłuższego wypoczynku),
- przypominanie podczas rozmów z pracownikami o rozwijaniu swoich pasji i zainteresowań, hobby, w celu zapobiegania wypaleniu zawodowemu,
- planowanie działań na dłuższy okres, aby wychowawców nie przeciążać pracą i nadmierną ilością obowiązków (tak, aby wychowawcy nie angażowali się w krótkim czasie w zbyt wiele działań),
- dbałość o właściwą komunikację na linii Dyrektor-lider-wychowawca-dzieci,
- zachęcanie do zdobywania nowych kwalifikacji (w miarę możliwości pomoc finansowa ze strony Domów dla Dzieci TND w Mrągowie lub Towarzystwa Nasz Dom),
- sporządzanie umów zespołu wychowawczego, w celu uniknięcia konfliktów oraz „wchodzenia” w kompetencje innego wychowawcy.

Z pozyskanych informacji wynika również, iż psycholog w stałych godzinach pracy, tj. w środę 14.00-18.00 oraz czwartek 15.00-16.00 świadczył pomoc psychologiczną nie tylko dzieciom, ale także wychowawcom. Mogli oni także liczyć na jego pomoc w sytuacjach nagłych, zgodnie z potrzebami /**akta kontroli str. 81**/.

Ustalono, iż pracownikom pedagogicznym zapewniano udział w szkoleniach wzmacniających i podwyższających ich kompetencje zawodowe. W okresie objętym kontrolą, z uwagi na pandemię, ilość szkoleń była ograniczona. Niemniej jednak dwóch wychowawców wzięło udział w szkoleniu pn. *Sposoby radzenia sobie z zachowaniami agresywnymi wśród rodziców, dzieci i młodzieży* /**akta kontroli str. 67**/.

Powyższe znalazło potwierdzenie w rozmowach indywidualnych kontrolujących z pracownikami /**akta kontroli str. 82-85**/.

Wskazali oni, iż w pracy jest dobra atmosfera i że zawsze mogą liczyć na wzajemną pomoc oraz pomoc Dyrektora. Pracownicy potwierdzali także, iż mieli możliwość skorzystania ze wsparcia psychologa, który był do ich dyspozycji oraz pracownika socjalnego. Mogli korzystać ze szkoleń, a w przypadku chęci podniesienia kwalifikacji poprzez podjęcie kształcenia (np. na studiach podyplomowych), Dyrektor dostosowywał grafiki pracy do potrzeb wychowawców. Także lider Placówki służył wychowawcom wsparciem. Pracownicy nie wnieśli uwag w powyższym zakresie.

4. Jakość wsparcia udzielanego przez pracowników Placówki w ocenie dzieci

W ramach postępowania kontrolnego zespół inspektorów przeprowadził w dniach 25 i 27 sierpnia 2021 r. rozmowy kierowane z sześciorgiem wychowanków w zakresie jakości udzielanego im przez wychowawców, specjalistów i Dyrektora wsparcia i opieki /**akta kontroli str. 86-91**/.

Rozmowy podjęto z dziećmi przebywającymi w Placówce, które wyraziły na to chęć.

Podczas rozmów indywidualnych z zespołem inspektorów, wszyscy wychowankowie pozytywnie wypowiadali się o Dyrektorze oraz wychowawcach i specjalistach pracujących w kontrolowanej Jednostce. Potwierdzili zgodnie, że mogli liczyć na ich wsparcie i pomoc w każdej sytuacji. Wskazali, że nie było takiego zdarzenia, aby zwracając się z prośbą o pomoc do wychowawcy, psychologa, czy też Dyrektora nie otrzymali jej. Wychowankowie nie zgłosili uwag w zakresie jakości opieki sprawowanej w Placówce.

5. Uwagi i wnioski

Biorąc pod uwagę pozytywne wyniki ustaleń kontroli oraz opinie wychowanków Placówki na temat jakości sprawowanej nad nimi opieki, a także wsparcia udzielanego przez jej pracowników, rekomenduje się dalsze utrzymanie poziomu świadczonych usług i nie wnosi się innych uwag.

W związku ze stwierdzoną nieprawidłowością, działając w oparciu o art. 197 d ust. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, wnoszę o podjęcie przez Dyrektora, jako osoby odpowiedzialnej za jej powstanie, stosownych działań, mających na celu jej wyeliminowanie oraz realizację następującego zalecenia:

1. Zadania wychowawcy powierzać osobie posiadającej odpowiednie kwalifikacje, określone w art. 98 ust. 1 pkt 1 ustawy.

Kontrolowanej jednostce przysługuje prawo zgłoszenia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego i/lub zawartych w nim zaleceń pokontrolnych na zasadach określonych w art. 197 d ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Termin na wniesienie zastrzeżeń wynosi 7 dni od dnia otrzymania wystąpienia pokontrolnego wraz z zaleceniami. W przypadku niezgłoszenia zastrzeżeń, proszę o poinformowanie Wojewody o realizacji zaleceń pokontrolnych, w terminie 30 dni od dnia otrzymania niniejszego wystąpienia.

Podstawa prawna:

- § 14 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 21 sierpnia 2015 roku w sprawie przeprowadzania kontroli przez wojewodę oraz wzoru legitymacji uprawniającej do przeprowadzania kontroli (Dz. U. 2015 poz. 1477),
- art. 197 d ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. 2020, poz. 821 ze zm.).

**Z up. WOJEWODY
WARMIŃSKO-MAZURSKIEGO**
Urszula Jędrychowska
ZASTĘPCA DYREKTORA
Wydziału Polityki Społecznej

Agnieszka Brzozowska - główny specjalista
Katarzyna Stefanowska - główny specjalista